

Bruselj, 20. junij 2017
(OR. en)

10500/17

ENV 634
AGRI 348
PECHE 261
FC 58
RECH 242

IZID POSVETOVANJA

Pošiljatelj: generalni sekretariat Sveta

Datum: 19. junij 2017

Prejemnik: delegacije

Št. predh. dok.: 10348/17 ENV 620 AGRI 335 PECHE 253 FC 57 RECH 239

Zadeva: Akcijski načrt EU za naravo, ljudi in gospodarstvo
– sklepi Sveta (19. junij 2017)

V prilogi vam pošiljamo sklepe Sveta o akcijskem načrtu EU za naravo, ljudi in gospodarstvo, ki jih je Svet sprejel na 3550. seji 19. junija 2017.

**Akcijski načrt EU za naravo, ljudi in gospodarstvo
– sklepi Sveta –**

SVET EVROPSKE UNIJE –

OB OPOZARJANJU na novo svetovno agendo za trajnostni razvoj do leta 2030, ki jo je Generalna skupščina Združenih narodov sprejela na 70. zasedanju 25. septembra 2015, ter
IZPOSTAVLJANJU glavnih ciljev iz splošnega okoljskega akcijskega programa Evropske unije do leta 2020 z naslovom „Dobro živeti ob upoštevanju omejitev našega planeta“ (sedmi okoljski akcijski program)¹;

OB OPOZARJANJU na svoje sklepe z dne 16. decembra 2015 o vmesnem pregledu strategije EU za biotsko raznovrstnost do leta 2020².

OB OPOZARJANJU na sklepe o Posebnem poročilu Evropskega računskega sodišča št. 01/2017 „Za izkoriščanje celotnega potenciala omrežja Natura 2000 je potrebnih več prizadevanj“³;

OB UGOTAVLJANJU, da ima Evropa kljub nekaterim najgostejše poseljenim območjem na svetu zelo bogato in raznoliko naravno dediščino, ki je neločljiv in ključen del naravnega, družbenega, kulturnega in gospodarskega kapitala Evrope, zaradi česar jo je treba varovati, zanjo skrbeti in jo ohranjati v prid narave, ljudi in gospodarstva;

¹ Sklep št. 1386/2013/EU z dne 20. novembra 2013.

² 15389/15.

³ 9645/17.

OB POUDARJANJU, da sta direktivi o naravi⁴ bistven del evropskega varstva narave in da sta do sedaj imeli ključno vlogo pri doseganju tega cilja, ter OB OPOZARJANJU na pomembno vlogo, ki jo imata pri doseganju ciljev iz strateškega načrta Konvencije o biološki raznovrstnosti za obdobje med leti 2011 in 2020, vključno s cilji biotske raznovrstnosti iz Aichija, agende za trajnostni razvoj do leta 2030 in Pariškega sporazuma o podnebnih spremembah;

OB PRIZNAVANJU, da je stanje ohranjenosti številnih vrst in habitatov, zavarovanih z direktivama o naravi, kljub močnemu prizadevanju še vedno pod velikim pritiskom zaradi netrajnostnih praks v gospodarskih panogah, kot so kmetijstvo, gozdarstvo, ribištvo in infrastruktura, ter zaradi posledic podnebnih sprememb in invazivnih tujerodnih vrst;

OB POUDARJANJU, da je bilo na podlagi celovite ocene direktiv o naravi, tako imenovanega „preverjanja ustreznosti“, ki ga je Komisija opravila v okviru svoje zaveze za boljše pravno urejanje ter po posvetovanju z državami članicami in različnimi deležniki, tudi državljani, ugotovljeno, da direktivi o naravi kot temelja širše politike EU na področju biotske raznovrstnosti ustrezata svojemu namenu, da pa je njune cilje in celoten potencial mogoče doseči le z znatnim izboljšanjem njunega izvajanja⁵;

OB OPOZARJANJU, da so bile med preverjanjem ustreznosti pri učinkovitosti in uspešnosti izvajanja direktiv o naravi ugotovljene velike pomanjkljivosti ter da so potrebni dodatni ukrepi, med drugim partnersko sodelovanje z različnimi skupinami deležnikov v državah članicah in po vsej EU, da bi dosegli oprijemljive rezultate v praksi, povečali vključenost naravovarstvenih ciljev v druga področja politik, izboljšali znanje in dostop do podatkov, okrepili izvajanja ter dodelili dodatna sredstva;

⁴ Direktiva 92/43/EGS o ohranjanju naravnih habitatov ter prosto živečih živalskih in rastlinskih vrst (direktiva o habitatih) (UL L 206, 22.7.1992, str. 7) in Direktiva 2009/147/ES o ohranjanju prosto živečih ptic (direktiva o pticah) (UL L 20, 26.1.2010, str. 7).

⁵ 15671/16 – SWD(2016) 472 final (dokument služb Komisije: „Fitness Check of the EU Nature Legislation (Birds and Habitats Directives)“ (Preverjanje ustreznosti zakonodaje EU o naravi (direktivi o pticah in habitatih)).

OB UGOTAVLJANJU, da je preverjanje ustreznosti pokazalo, da se ob zadostnem ciljnem ukrepanju stanje vrst in habitatov izboljša, včasih celo izjemno obnovi;

OB POUDARJANJU, da je naravna dediščina Evrope neločljivo povezana s kakovostjo življenja državljanov in različnimi panogami evropskega gospodarstva ter da vlaganje v ohranjanje narave in njeno trajnostno koriščenje ustvarja priložnosti in vrednost za naravo, ljudi in gospodarstvo;

OB POZDRAVLJANJU razglasitve 21. maja za evropski dan Nature 2000, ki ga bodo vsako leto zaznamovali dogodki za ozaveščanje in dejavnosti za vzpostavljanje mrež, organizirani po vsej EU

1. POZDRAVLJA sporočilo Komisije o akcijskem načrtu⁶, s katerim naj bi prispevali k boljšemu in aktivnejšemu izvajanju direktiv o naravi in doseganju njunih ciljev ter povečali njuno skladnost z družbeno-gospodarskimi cilji in spodbudili nacionalne, regionalne in lokalne organe, deležnike in državljane k delovanju;
2. OPOZARJA, kako pomembno je, da ostanejo deležniki na nacionalni, regionalni in lokalni ravni še naprej dejavni, saj direktivi o naravi zaznamuje močna ozemeljska razsežnost;
3. POZDRAVLJA vlogo, ki jo lahko imajo institucije EU pri podpiranju izpolnjevanja akcijskega načrta, ter zlasti vlogo Odbora regij pri pridobivanju ljudi na regionalni in lokalni ravni ter zagotavljanju, da prevzamejo odgovornost;
4. seznanjen je z gospodarskimi, družbenimi, kulturnimi in regionalnimi zahtevami v skladu z direktivo o habitatih, a se hkrati ZAVEDA potenciala akcijskega načrta, ki lahko prispeva k boljšemu praktičnemu izvajanju direktiv o naravi in doseganju cilja EU, da se do leta 2020 zaustavi izgubljanje biotske raznovrstnosti in ekosistemskih storitev ter poskrbi za njihovo obnavljanje⁷ ter tako koristi evropski naravi, ljudem in gospodarstvu;

⁶ 8643/17 – COM(2017) 198 final + ADD 1 – SWD (2017) 139 final.

⁷ 9658/11 – COM(2011) 244 final.

5. ZAVEDA SE, da štiri prednostna področja akcijskega načrta sovpadajo z rezultati preverjanja ustreznosti, zato:

V okviru prednostne naloge A: Izboljšanje smernic in znanja ter zagotavljanje boljše skladnosti s širšimi družbeno-gospodarskimi cilji

6. PRIZNAVA, da prožni pristopi k izvajanju, pri katerih se upoštevajo nacionalne posebnosti, prispevajo k zmanjševanju in postopni odpravi nepotrebnih kolizij in težav med naravovarstvenimi in družbeno-gospodarskimi dejavnostmi, pa tudi k reševanju praktičnih izzivov, ki so posledica uporabe prilog k direktivama, vendar to ne sme ogroziti izpolnjevanja ciljev in zahtev glede ohranjanja, določenih v direktivah o naravi;
7. pri tem POZDRAVLJA dejstvo, da bo Komisija v tesnem sodelovanju z državami članicami posodabljala, razvijala in dejavno spodbujala jasne smernice in znanja v vseh uradnih jezikih EU v podporo izvajanju direktiv o naravi ter med drugim do leta 2018 posodobila smernice o pravilih za varstvo vrst ter akcijske načrte za vrste, obenem pa bo zagotavljala večjo skladnost med evropskimi širšimi družbeno-gospodarskimi cilji in naravovarstveno politiko ter sodelovala z deležniki, uporabniki zemljišč in morskega okolja, da bi preučili pametnejše participativne pristope;
8. POZDRAVLJA pobudo Komisije za razvoj smernic o vključitvi ekosistemskih storitev v postopek odločanja, kar bi lahko pozitivno vplivalo na dobro počutje ljudi, pa tudi na trajnostno gospodarsko rast in družbeni razvoj;
9. POZDRAVLJA mehanizem podpore, ki ga bo Komisija vzpostavila, da bi organom držav članic pomagala reševati ključne izzive pri uporabi zahtev iz direktiv o naravi, povezanih s postopki izdaje dovoljenj, kar pa ne bo ogrozilo uporabe načela subsidiarnosti, ter SPODBUJA nacionalne, regionalne in lokalne organe, naj v celoti izkoristijo te priložnosti;

10. STRINJA SE, da so tradicionalna in praktična znanja, znanstvena dognanja ter dostop do podatkov in informacij ključni za učinkovitost in uspešnost ohranitvenih ukrepov, nazadnje pa tudi direktiv o naravi, ter da so na vseh ravneh potrebna stalna prizadevanja, da bi na teh področjih lahko dosegli izboljšanje, kar bi lahko med drugim zagotovili z učinkovitim spremljanjem in poročanjem pristojnih organov ter s spletnim dostopom javnosti do znanja in informacij, potrebnih za izvajanje direktiv o naravi.

V okviru prednostne naloge B: Vzpostavljanje politične odgovornosti in krepitev skladnosti

11. Ob upoštevanju dinamičnosti ekosistemov PRIZNAVA, da so dokončanje in učinkovito upravljanje omrežja Natura 2000 ter vzpostavitev in izvajanje potrebnih ohranitvenih ukrepov za vsa območja ključni ukrepi za doseg ciljev direktiv ter da je to v prvi vrsti odgovornost držav članic, zato POZIVA nacionalne, regionalne in lokalne organe, naj okrepijo svoja prizadevanja na teh področjih;
12. SEZNANJEN JE z zavezo Komisije, da dodatno podpre države članice pri doseganju tega cilja, ter se zaveda, kako pomembna sta pri tem ozaveščenost in sodelovanja deležnikov; pri tem PRIZNAVA koristnost platform deležnikov pri promoviranju dobrih praks in praktičnih rešitev na podlagi direktiv o naravi;
13. POUDARJA, da je treba vzpostaviti in ohraniti politično odgovornost za izvajanje direktiv o naravi in povečati skladnost, ter POZDRAVLJA podporo Komisije pri izboljšanju sinergij med zadevnimi direktivami, uredbami, programi in drugimi politikami EU;
14. POZDRAVLJA posebne dvostranske pogovore med Komisijo in državami članicami v okviru novega postopka za pregled izvajanja okoljske politike, v katerem naj bi obravnavali strukturne težave, se odzvali na potrebe držav članic in preučili podatke, ki jih te predložijo; MENI, da postopek za pregled izvajanja okoljske politike dopolnjuje skladnost in vanjo ne posega;

15. POUDARJA, da so osredotočene razprave na biogeografski ravni pomembne za izmenjavo izkušenj, znanja in rešitev glede strukturnih in čezmejnih izzivov, pomembne pa so tudi tematske razprave med temi biogeografskimi regijami, prav tako pa je pomembno vlagati v povečanje zmogljivosti, da se izboljšata čezmejno upravljanje vrst in pridobivanje tovrstnih izkušenj, ter POZDRAVLJA oblikovanje časovnih načrtov, ki bi lahko služili kot orodje za kooperativno ukrepanje v okviru biogeografskega procesa Natura 2000;
16. POUDARJA, da je za boljše stanje ohranjenosti zavarovanih vrst in habitatov potrebno usklajeno ukrepanje držav članic, zlasti v določenih primerih, kot je obravnavanje selitvenih vrst, ter PRIZNAVA, da so akcijski načrti za vrste in habitate lahko eno od ustreznih orodij za doseg tega cilja, in PODPIRA njihovo nadaljnje razvijanje in izvajanje ob upoštevanju ustreznih mednarodnih konvencij in sporazumov.

V okviru prednostne naloge C: Krepitev naložb v omrežje Natura 2000 in izboljšanje sinergij z instrumenti financiranja EU

17. PRIZNAVA, da je pomanjkanje sredstev ključna ovira, ki preprečuje, da bi bile udejanjenje vse koristi omrežja Natura 2000, poleg tega pa je med glavnimi dejavniki, zaradi katerih direktiv o naravi ni mogoče učinkovito izvajati, in zato POUDARJA, da je treba zagotoviti predvidljivo, zadostno, redno in ciljno financiranje EU; pri tem SPODBUJA Komisijo, naj preuči možnosti za boljše vključevanje varstva narave v financiranje s sredstvi EU;
18. IZPOSTAVLJA potrebo po nadaljnjem izboljšanju večletnega finančnega načrtovanja za naložbe v naravo ter se ob upoštevanju člena 8 direktive o habitatih STRINJA, da je treba v naslednjem programskem obdobju uvesti predvsem poenostavljeno predlogo ter tako na podlagi izkušenj, pridobljenih s sedanjimi POU, posodobiti in izboljšati prednostne okvire ukrepanja (POU);

19. POZIVA Komisijo in države članice, da program Natura 2000 in biotsko raznovrstnost v širšem smislu učinkoviteje vključijo v skupno kmetijsko politiko, kohezijsko politiko, skupno ribiško politiko, integrirano pomorsko politiko ter politiko na področju raziskav in inovacij, ter OPOZARJA na potencial, ki ga imajo te politike za uspešno doseganje ciljev direktiv o naravi;
20. ZAVEDA SE, da je sklad LIFE strateško pomemben, in POZDRAVLJA predlog Komisije, da bi v okviru sredstev LIFE povečali namenska finančna sredstva za naravo in biotsko raznovrstnost, s čimer bi povečali možnosti za naložbe v omrežje Natura 2000 in druge zelene infrastrukture;
21. IZPOSTAVLJA posebej pomembno vlogo Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja v okviru skupne kmetijske politike (SKP) ter POZDRAVLJA načrte Komisije, da oceni učinek SKP na biotsko raznovrstnost do leta 2019 ter pri tem upošteva zahteve po sorazmernem nadzoru in preverjanju ter zagotovi ustrezno doseganje okoljskih ciljev, kar bi omogočilo nadaljnji razvoj shem, ki so prilagojene potrebam omrežja Natura 2000 in drugih naravnih območij velike vrednosti, pri čemer bi lahko med drugim uporabili pristope plačil na podlagi vrednosti ter usposabljanje kmetov, ki bi ga zagotovile službe za kmetijsko svetovanje;
22. POUDARJA, da je treba pripraviti posodobljeno oceno potreb za izvajanje direktiv o naravi ter oceniti dejansko porabo finančnih sredstev za varstvo biotske raznovrstnosti, tudi za omrežje Natura 2000, s čimer bi zagotovili njihovo učinkovito rabo med izvajanjem sedanjega večletnega finančnega okvira, ter Komisijo PONOVRNO POZIVA, naj preuči učinkovitost celostnega pristopa k dodeljevanju sredstev za biotsko raznovrstnost⁸;

⁸ 15389/15 – Sklepi Sveta o vmesnem pregledu strategije EU za biotsko raznovrstnost do leta 2020, odstavek 13.

23. OPOZARJA na sklepe o posebnem poročilu Evropskega računskega sodišča in priznava, da je treba sheme financiranja učinkoviteje prilagoditi posebnim ciljem Nature 2000, prav tako pa se strinja s priporočilom, naj Komisija v naslednjem programskem obdobju določi medsektorske kazalnike za program Natura 2000 za vse ustrezne sklade EU, ter POUDARJA, da morajo države članice vključiti kazalnike in cilje za ustrezne sklade, ki so specifični za Naturo 2000, in omogočiti bolj natančno in točno sledenje rezultatom, doseženim s financiranjem Nature 2000;
24. POUDARJA, da je treba spodbuditi naložbe zasebnega sektorja v naravo, ter JE SEZNANJEN s podporo za projekte, povezane z biotsko raznovrstnostjo, iz finančnega mehanizma za naravni kapital, pa tudi z razvojem pilotnih projektov za spodbujanje upravljanja zasebnih zemljišč in večje vključenosti finančnega sektorja;
25. POZDRAVLJA pripravo smernic za podpiranje strateškega uvajanja zelene infrastrukture, ki prispeva k ciljem direktiv o naravi, zlasti z boljšo povezljivostjo med območji Natura 2000 v čezmejnem okviru, ter v zvezi s tem PONOVRNO POZIVA Komisijo, naj pripravi predlog za vseevropsko omrežje za zeleno infrastrukturo (TEN-G)⁹.
26. *V okviru prednostne naloge D: Boljša komunikacija in ozaveščanje, vključevanje državljanov, deležnikov in skupnosti*
27. ZAVEDA SE, da je uspešnost akcijskega načrta najbolj odvisna od ozaveščanja in vključenosti evropskih državljanov in vseh drugih deležnikov, tudi lastnikov zemljišč, ter od krepitve vezi med naravno in kulturno dediščino, zato PODPIRA cilj akcijskega načrta glede krepitve in spodbujanja takšnega vključevanja na vseh ravneh, zlasti pa na lokalni ravni in z vključevanjem mladih prek evropskih solidarnostnih enot;

⁹ 15389/15 – Sklepi Sveta o vmesnem pregledu strategije EU za biotsko raznovrstnost do leta 2020, odstavek 30.

28. IZPOSTAVLJA, da so države članice odgovorne za izvajanje direktiv o naravi, Komisijo pa SPODBUJA, naj skupaj z nacionalnimi, regionalnimi in lokalnimi oblastmi promovira in izvaja akcijski načrt, da bi jim pomagala doseči cilje direktiv o naravi;
29. ZAVEDA SE, da je časovni okvir za uresničitev akcijskega načrta kratek, zato POZIVA Komisijo, naj v tesnem sodelovanju z državami članicami in institucijami EU, zlasti z Odborom regij, Evropsko agencijo za okolje in vsemi drugimi ustreznimi deležniki spremlja izvajanje 15 ukrepov, določenih v akcijskem načrtu.
-